

BUZ

TIRMANIŞI

Buz tırmanışı, soğuk kış gŭnlerinde yapılabilecek belki de en heyecanlı doğa sporlarından biri. Bu sporda bazen buzla kaplı bir dağa, bazen de donmuő bir Őelaleye tırmanılır. Yani metrelerce yŭkseđe... Peki bu sporu yaparken hangi araç gereçler kullanılır? Buz tırmanışı yapmak için uygun zaman nedir? Neleri bilmek gerekir? Heyecan dolu buz tırmanışı yazımızı okumaya hazır mısınız?

Kış aylarında, yüksek dağların bazı bölümleri buzla kaplanır. Bazı şelalelerse tümüyle donar. Böylece buz tırmanışı rotaları oluşur.

Buz tırmanışı yapan sporcular, su geçirmeyen, sıcak tutan giysiler giyer ve özel araç gereçler kullanır. Bu giysiler ve araç gereçler çok hafif malzemelerden yapılır. Sporcular botlarına krampon adı verilen tabanlıklar takar. Kramponlar botların buzda kaymasını önler. Buz çekici ve buz kazması da bu spor dalının olmazsa olmazlarındandır. Sporcular tırmanırken bir ellerinde buz çekicini, diğer ellerindeyse buz kazmasını tutar. Çekicinin ve kazmanın sivri ve tırtıklı uçlarını buza saplayıp kendilerini yukarıya doğru çekerler. Buz kazması buzda basamak açmaya da yarar.

Buz kramponu

Buz kazması
ve çekici

Buz vidası ve ipi birbirine
bağlayan karabin

Güvenli bir buz tırmanışı için çekiç ve kazmadan başka araç gereçler de kullanılır. İp, buz vidası, karabin, emniyet kemeri ve kask bunlardan bazılarıdır. Buz vidası buza vidalanır. Şekli genellikle "D" harfine benzeyen ve bir çeşit kilit olan karabin, buz vidasıyla ipi birbirine bağlar. İpin diğer ucuysa sporcuların emniyet kemerine bağlıdır. Sporcular tırmanırken yukarıdan düşebilecek taş ve buz parçalarından etkilenmemek ve olası düşmelerde başlarını koruyabilmek içinse kask takar.

Tırmanışlar genellikle sabahın erken saatlerinde sıcaklık düşükken ve güneş henüz yükselmemişken yapılır. Çünkü bu saatlerde buzların erimesi daha güçtür. Buzun kırılğan bir yapıda olması ve artan hava sıcaklığıyla buzların hızla erimeye başlaması dikkat edilmesi gereken durumlardır. Ayrıca yeterli eğitim almamış, teknik bilgilere sahip olmayan kişilerin buz tırmanışını denememesi gerekir.

Ülkemizde buz tırmanışı yapmaya en uygun aylar ocak ve şubattır. Erzurum'un Uzundere ilçesinde yüksekliği 300 metreye yaklaşan ve bu aylarda donan çok sayıda şelale bulunmaktadır. Bu bölgedeki şelalelerin çoğu kuzey yönüne baktığı için üzerlerinde buz tırmanışına uygun rotalar oluşur.

Uzundere'deki buz tırmanış alanları

